

Anders Turesson hade bjudit in Bosse Kristiansson till biblioteket i Borlänge. Dagen innan var man i Falun.

Lättsmält, fast isande

Smälter Arktis? frågar sig naturfilmare Bosse Kristiansson vid en föreläsning och filmvisning på biblioteket. Ett relativt fåtal besökare fick svaret på detta.

Anders Turesson från Medvetna Val hälsar de drygt tiotalet personer som samlats på Borlänge bibliotek välkomna. Bakom Medvetna Val står Falu och Borlänge kommuner, Studieförbundet, ABF, Studieförbundet Vuxenskolan, Falu energi och vatten, Borlänge energi samt Naturskyddsföreningen. De driver nu projektet Klimatpirater, där familjer i de båda kommunerna ska leva så klimatsmart som möjligt. Fortfarande lär det finnas plats för någon intresserad i Borlänge.

Bosse Kristiansson presenteras. Han är naturfilmare sedan många år och berättar att han regelbundet besökt Svalbard de senaste 20 åren. Vid tre tillfällen har man övervintrat i Arktis. På frågan om Arktis smälter är det naturligtvis av stort värde att höra hans intryck av detta.

– Jag är ingen vetenskapsman, säger han. Men jag har genom filmer dokumenterat utvecklingen under det nära kvarts sekel jag besökt platsen.

I filmen han visar kommer en norsk forskare till tals, som i ännu högre grad frekventerar de kalla öarna. Djurlivet är mycket speciellt och förutsättningarna för forskning likaså. I glaciärisen kan man se hur luftkvaliteten ändrats genom hundratusentals år. Här sker ingen miljöförstöring; här finns knappt människor och ännu mindre industrier som ger utsläpp i luft eller vatten. Föroreningarna kommer från hela planeten.

– Isbjörnarna minskar drastiskt i antal. Man bedömer att det bara finns 3 000 kvar totalt. När havsisarna försvinner så minskar deras möjlighet att fånga ringsäl, eller vikare som de heter på svenska. Man ser ofta isbjörnarna i sin nöd äta kadaver av valar som många gånger har höga halter av miljögifter i sig, inte minst kvicksilver.

– Man befärad att dimjölken börjar få för höga gifthalter, säger han.

De kartor man har till förfogande stämmer ofta inte alla.

– Här trodde vi att det var en halvö, för det var det förra gången. Det visade sig vara en ö för isen har försvunnit.

KALLA FAKTA

Bosse Kristiansson rapporterar fakta från det arktiska området.

– På 30 år har medeltemperaturen stigit med 5 grader. Golfströmmen vatten har blivit 3 grader varmare och havsisarna har minskat med 14 procent.

Glaciärer lever sitt liv med påväxt genom nederbörden och sitt långsamma lopp ut i havet där de kalvar för att slutligen smälta ner.

– 90 procent av glaciärerna minskar, säger han. Och den allt varmare Golfströmmen för med sig alger och små kräftdjur som under fyra månaders solljus dygnet runt växer till sig ordentligt. Det ger förstas effekter på djurlivet i havet men hur det på lite sikt påverkar klimatet är svårt att säga. Den snabba avsmältningen av isarna

på Grönland ger ett så stort tillskott av sötvatten att Golfströmmen kan påverkas. Kanske denna vinter är ett tecken på detta, spekulerar han, på vår breddgrad skulle vi ha haft det mycket kallare om vi inte haft Golfströmmen.

De bilder som Bosse Kristiansson visar pekar mycket tydligt att isarna runt Svalbard smälter. För honom är det ingen som helst tvekan om att människan bidrar till de stora klimatförändringarna vi nu ser. De insnöade klimatförståsigpåare som tittar ut genom köksfönstret och bestämmer att det inte finns någon klimatförändring ger han inte mycket för.

– Fråga bara dem i Vancouver som stod på tävlingsområdena under paralymp vad de tror, säger han.

Han tycker det är viktigt att göra vad man kan.

– Jag är nästan lite fänig hemma. Jag går runt och släcker i de rum där ingen vistas. Till och med när jag är hemma hos mina barn, säger han med ett skratt. Det påverkar väl inte mycket, men jag tycker det är onödigt energiförbrukning.

Alla bäckar små... Den största nytta gör nog Bosse Kristiansson genom att åka runt i landet och visa sin film. ■

Text & foto: Lars Rindeskär
lars@annonsbladet.com

ENVIKENS SKYTTEKLUBB

ÅRSMÖTE

UTBILDNING i egenotning!

Utbildningen ger dig nödvändig kunskap om sotning för att bli

Missionskyrkan Falun
Promenaden 35

Kvinnofrukost

Pilgrimstur till Santiago de Compostela

lördag 20/3